

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Meldahlsvej 1
DK 1613 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V

Sendt per mail til: baeredygtig-landbrugsproduktion@sgav.dk og jafrei@sgav.dk
Journalnummer: 25-810-000010

Høring af vejledningsafsnit vedr. tilknyttede virksomheder og bedrifter

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har vejledningsafsnit om "tilknyttede virksomheder" fra konditionalitetsvejledningerne i høring. Landbrug & Fødevarer har følgende bemærkninger til høringen:

Indledningsvist vil Landbrug & Fødevarer gerne benytte lejligheden til endnu en gang at udtrykke kritik og voldsom bekymring over indførelsen af det nye bedriftsbegreb for konditionalitet og social konditionalitet, som blev indført i 2025, men som indtil videre i praksis alene har været anvendt til kontrol for omgåelse.

Det nye bedriftsbegreb indføres som følge af kritik fra Europa-Kommissionen og vil potentielt have vidtrækkende konsekvenser for erhvervet. Der er tale om en principiel og alvorlig sag. Landbrug & Fødevarer har derfor tidligere opfordret til, at Ministeriet for Grøn Trepert og SGAV gør alt, hvad der er muligt for at udfordre Europa-Kommissionens tolkning af reglerne, så der ikke sker skærper til 2026.

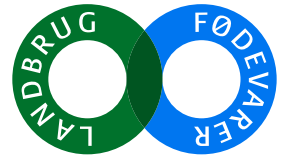
Som Landbrug & Fødevarer forstår det, indikerer den fornyede høring af vejledningsafsnittet, at der i 2026 vil blive set på tværs af landbrugsvirksomheder (CVR-numre) hvis disse anses som værende knyttet til hinanden, og at der derfor vil blive foretaget støttereduktioner på tværs af CVR-numre. Der sker derfor en voldsom skærpelse af SGAVs regelfortolkning til 2026, som Landbrug & Fødevarer på det kraftigste opfordrer til bliver tilbagerullet.

Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse er Kommissionens nye tolkning i direkte modstrid med den afklaring, der kom fra Europa-Kommissionen i forbindelse med indførelsen af styrelsens ekstra kontrol af bagvedliggende ejerforhold (den såkaldte omgåelseskontrol) efter Rigsrevisionens kritik i 2021. Her kontrolleres og sanktioneres der ikke på tværs af CVR-numre, medmindre en bedrift er blevet kunstigt opdelt med det ene formål at skabe en støttefordel.

Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse fremstår hjemlen til opstramningen ikke entydig, og vi er derfor helt uforstående overfor, hvordan Europa-Kommissionen pludselig er kommet til et helt andet resultat. Med udgangspunkt i ovenstående opfordrer Landbrug & Fødevarer fortsat til, at SGAV udfordrer Kommissionens tolkning på højest mulige niveau.

Konkrete bemærkninger til vejledningsteksten

Ved første øjekast har Landbrug & Fødevarer svært ved at gennemskue, om der reelt er sket materielle ændringer i vejledningsteksten sammenlignet med teksten fra 2025 vejledningen. Der er dog tilføjet et nyt afsnit 1.1.5 "Hvornår udgør dine landbrugsvirksomheder én samlet bedrift?" som efter Landbrug & Fødevarers forståelse har til hensigt at forklare, hvornår flere CVR-numre skal anses som værende én samlet bedrift, og der skal sanktioneres på tværs af disse CVR-numre. Afsnittet er imidlertid ikke tilstrækkeligt tydeligt, og Landbrug & Fødevarer efterlyser en klar definition af "en samlet bedrift" i selve bekendtgørelsesteksten.



I § 1, stk. 4, i konditionalitetsbekendtgørelsen samt § 5, stk. 2, i ansøgningsbekendtgørelsen, er der en bestemmelse, der omhandler "tilknyttede virksomheder" – som det betegnes. Landbrug & Fødevarer efterlyser imidlertid en bestemmelse, der definerer "en samlet bedrift", for som det fremgår af afsnit 1.1, er det ikke sikkert, at "tilknyttede virksomheder" nødvendigvis indgår i "en samlet bedrift".

I afsnit 1.1.5 bliver det forsøgt at definere begrebet "bedrift", men det skaber ikke tilstrækkeligt overblik og hjemmelsdefinition for alle parter at støtte ret på. For hvad er forskellen mellem "tilknyttede virksomheder" og "en samlet bedrift"? Hvad er det for en undergruppe under "tilknyttede virksomheder", der udgør en sådan bedrift?

Det er i denne sammenhæng væsentligt, at vejledningen bibringer læseren fuldstændig klarhed med hensyn til, hvordan styrelsen vil definere virksomheder med landbrugsaktivitet, jf. afsnit 1.1.2., se særlige bemærkninger hertil nedenfor under afsnit 4.

Landbrug & Fødevarer stiller desuden spørgsmål til, hvorfor definitionen angår "en bedrift", jf. 2. afsnit, under 1.1.5., når det retteligt er "en samlet bedrift", der sigtes efter at få defineret?

Da konsekvenserne af tilgangen er vidtgående, er det væsentligt for forudsigeligheden og dermed retssikkerheden, at definitionen af "en samlet bedrift" præciseres og at det fremstår tydeligt, at det er en definition, der særligt gør sig gældende i forhold til konditionalitet.

Der henvises i øvrigt i afsnit 1.1.5. flere gange til forhold, som er fastlagt i retspraksis, men uden at der konkret henvises til hvilken retspraksis, der er tale om. Det er vigtigt, at der i vejledningen henvises til den konkrete retspraksis, så ansøger og dennes rådgiver har noget konkret at orientere sig imod.

Det fremgår af andet sidste afsnit, anden sætning under 1.1.5., at "I tilfælde af at en ansøger fuldstændig er underlagt anvisning fra andre, for eksempel en ejer, kan styrelsen vurdere, at produktionsenhederne i en ansøgning tilhører ansøgers ejers bedrift. Det ville være hensigtsmæssigt, hvis situationen i denne sætning var illustreret/præciseret, for sætningen er vanskelig at forstå. Er det underforstået, at den landmand, der har "ansøgningsretten", har bestemmende indflydelse i virksomheden?

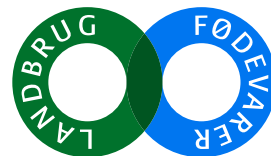
1. Vedr. tekstens struktur

Grundlæggende mener Landbrug & Fødevarer, at den gamle vejledning for 2025 er bedre struktureret (der er taget udgangspunkt i vejledningen på Miljøområdet). Den nye giver ikke samme overblik. Desuden er der fjernet flere eksempler, som stadig er retvisende og illustrative for planteavlser og landmænd. Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at disse eksempler også sættes ind i 2026-vejledningen.

Den FAQ, der linkes til i afsnit 1.1.1., vil vi opfordre til, skrives ind i vejledningsteksten, så det findes samlet her.

Hvis afsnittet skal være en hjælp for planteavlser og landmænd, for hvem selskabsret ikke er en spidskompetence, foreslås følgende struktur på vejledningen:

1.1.1. Erklæring i FS



- 1.1.2. Indsæt afsnit 3.2.4. "Bruger du kun et CVR-nummer" (fra gamle vejledning fra 2025) – så kan vi få sorteret alle de rådgivere fra, som ikke skal læse de øvrige afsnit
- 1.1.3. Hvad er landbrugsvirksomhed?
- 1.1.4. Spørgsmål 1 i erklæringen
- 1.1.5. Spørgsmål 2 i erklæringen (sammenskriv forslagets afsnit 1.1.1.1. og 1.1.4.)
- 1.1.6. Hvornår udgør dine landbrugsvirksomheder én samlet bedrift
- 1.1.7. Hvad sker der, hvis jeg laver fejl i indberetningen om tilknyttede virksomheder

2. Konkrete bemærkninger til tekstens indhold

Hvornår har en person bestemmende indflydelse i en virksomhed eller selskab? (Afsnit 1.1.1.1)

SGAV anfører på side 22, "definition 3" at bestemmende indflydelse også kan være når "du råder over det faktiske flertal af stemmerne på generalforsamling."

Det giver Landbrug & Fødevarer anledning til at spørge, i hvilket tilfælde en landbruger vil kunne råde over det faktiske flertal af stemmerne uden, at der foreligger en aftale herom, jf. definition 1? Hvor længe skal denne råden eksistere, før den udvikler sig til en bestemmende indflydelse, da det forudsættes at moderselskabsstatus ikke etableres alene på baggrund af enkelte generalforsamlinger, men skal udgøre en mere permanent tilstand.

Der mangler et eksempel som svarer til det eksempel, der fremgår til sidst i afsnit 3.2.2.2 i den gamle vejledning fra 2025.

I det tilsvarende afsnit i 2025-vejledningen står følgende sætning til sidst i afsnittet "Den fælles landbrugsvirksomhed vil derfor være sin egen bedrift uden tilknytning til ejernes øvrige landbrugsvirksomheder, som de har bestemmende indflydelse over." Da denne sætning er med til at understrege en væsentlig pointe, foreslås det, at sætningen bevares i den nye vejledningstekst.

Hvad er en landbrugsvirksomhed (1.1.2)

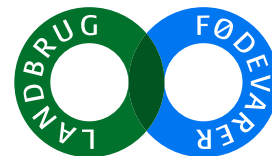
Det fremgår af teksten at en landbrugsvirksomhed er en virksomhed, der "driver en landbrugsaktivitet". Dette foreslås ændret til "udfører landbrugsaktivitet". Se endvidere bemærkninger under afsnit 4 senere i dette høringssvar.

Definition af bevarelse af landbrugsareal (1.1.2.1.2)

Afsnittet om definition af bevarelse af landbrugsareal fremstår umiddelbart afkoblet fra resten af vejledningen, og det er derfor uklart hvad der er formålet med afsnittet.

Teksten fokuserer på, hvordan man opretholder et areal som et landbrugsmæssigt areal, hvilket næppe er formålet for de personer, der læser afsnittet. Har agerjord, permanente afgrøder og permanente græsarealer en særlig status i forhold til definitionen af landbrugsareal i konditionalitet, bør fokus være på hvilken status dette er og hvad kriterierne er for at opnå den særlige status.

Landbrug & Fødevarer opfatter teksten således, at hensigten med afsnittet er at definere hvad minimumskravet til landbrugsaktivitet er på et landbrugsareal – og som – hvis denne minimumsaktivitet udføres – betyder, at der er tale om en virksomhed der udøver landbrugsaktivitet. Hvis dette er tilfældet, skal det skrives mere direkte i vejledningsteksten, så der i overskriften står "minimumskrav til landbrugsaktivitet" – og at dette også fremgår af de tre underoverskrifter for hhv. agerjord, permanente afgrøder og permanente græsarealer.



Spørgsmål 1 i erklæring: Hvornår er ansøgervirksomheden i koncernforhold med en anden virksomhed (1.1.3)

Der mangler et eksempel som svarer til det første eksempel i afsnit 3.2.2.3 i den gamle vejledning fra 2025.

Spørgsmål 2 i erklæring: Har du kontrol i andre landbrugsvirksomheder? (1.1.4)

Der mangler to eksempler svarende til eksemplerne i afsnit 3.2.8 i den gamle vejledning fra 2025.

I overskriften til afsnittet skal "i" rettes til "over".

Hvad hvis jeg laver fejl i indberetningen om tilknyttede landbrugsvirksomheder (1.1.10)

Afsnittet er væsentligt forkortet i forhold til afsnit 3.2.9 i vejledningen fra 2025. Landbrug & Fødevarer vil gerne have uddybet om afkortningen af afsnittet betyder indholds- og proceduremæssige ændringer.

Som Landbrug & Fødevarer umiddelbart læser det, kan fejl i indberetningen ikke længere medføre træk i støtten. Det fremgår dog fortsat af SGAVs hjemmeside, at der kan ske træk i støtten. Det er derfor vigtigt, at det præciseres, hvad der gælder.

I den sammenhæng skal Landbrug & Fødevarer bemærke, at indberetningen af tilknyttede virksomheder i fællesskemaet er en svær opgave at løse for planteavlskonsulenter som normalt laver ansøgninger for landmændene, da de ikke er eksperter i selskabsret. Mange konsulenter er derfor meget bekymrede for, om de kan komme til utilsigtet at lave fejl i indberetningen. Derfor mener Landbrug & Fødevarer, det er meget vigtigt, at SGAV først og fremmest spørger ind til de indberettede oplysninger, og at det forventningsafstemmes nærmere, at styrelsen alene skridter til yderligere handlinger, hvis der er tale om bevidst undladelse af oplysninger.

3. Vedr. sanktioner på tværs af bedriften

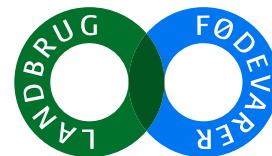
Det er fortsat meget uklart hvordan sanktioner på tværs af bedriften (dvs. på tværs af flere CVR-numre) i praksis vil blive håndteret, da dette ikke er beskrevet i den reviderede vejledningstekst – og heller ikke i SGAVs vejledning om, hvordan der beregnes sanktioner for konditionalitet.

Først og fremmest vil Landbrug & Fødevarer gerne understrege, at det er særdeles vigtigt, at det nye bedriftsbegreb alene anvendes fremadrettet og ikke bagudrettet. Dette gælder ikke mindst i situationer, hvor det er nødvendigt at overveje, om der er tale om gentagne overtrædelser. Det vil sige, at hvis virksomhed A, B og C er tilknyttet hinanden, og der i 2026 konstateres en overtrædelse i virksomhed A, vil det ikke få gentagelsesvirkning, selvom der i 2024 var en lignende overtrædelse i virksomhed B. Der er generelt behov for, at vejledningsmaterialet besvarer en række spørgsmål vedrørende gentagelsesvirkning, som også beskrevet i afsnittet herunder:

Overtrædelser på tværs af bedriften: Gentagelsesvirkning

Det anføres i sanktionsvejledningens afsnit 3.1.2, at sanktionsprocenter ved gentagelsestilfælde varierer fra 5 % til 15 %. Det anføres samtidig, at der for gentagelsesvirkning skal være tale om en overtrædelse af det samme krav mere end én gang inden for en sammenhængende periode på tre kalenderår. Støttemodtageren skal være blevet underrettet om tidligere overtrædelse, og hvor det er relevant, have haft mulighed for at træffe de nødvendige foranstaltninger til at afhjælpe den tidligere overtrædelse.

SGAV bedes oplyse, hvorvidt gentagelsesvirkning går på tværs af koncernen. Dvs. hvis (i ovenstående eksempel under afsnittet "Flere overtrædelser på tværs af virksomheder") en



landbruger i Konventionel ApS har en overtrædelse af krav 3.4.1 i ét år og i Økologi ApS har en overtrædelse af krav 3.4.1 næste år, skal der så pålægges Økologi ApS en gentagelsesvirkning?

Og i bekræftende fald – vil der kunne pålægges gentagelsesvirkning allerede ved at Konventionel ApS og Økologi ApS begge overtræder samme krav i samme kalenderår?

SGAV bedes ligeledes oplyse, hvordan spørgsmålet om fortsæt behandles i denne sammenhæng, f.eks. beregnet fortsæt som følge af gentagen overtrædelse?

Overtrædelser på tværs af bedriften: Loft over støttetæk

SGAV opfordres til at oplyse og beskrive i vejledningsmaterialet, hvordan sanktioner fremtidigt skal beregnes, f.eks. hvis der i et kalenderår konstateres overtrædelser i flere tilknyttede virksomheder.

Det fremgår af vejledning om sanktionssystemet for konditionalitet, afsnit 3.1.1.4, at "[s]om udgangspunkt adderes nedsættelsesprocenterne for de enkelte overtrædelser, dog med et loft på 5 pct." i sager med flere uagtsomme overtrædelser i samme år.

Forestiller vi os scenariet, hvor en landbruger ejer 100 % af tre ApS'er: Konventionel ApS, Økologi ApS og Husdyr ApS. Landbrugeren har en overtrædelse af LF 3.4.1 (1 %) og LF 5.14 (3 %) i Konventionel ApS. Landbrugeren har en overtrædelse af LF 11.8 (3 %) i Økologi ApS. (Baseret på eksemplet på side 22 i sanktionsvejledningen)

Gælder loftet på 5 % så per virksomhed eller på tværs af de tilknyttede virksomheder. Dvs. vil man opleve et samlet træk på 5 % på alle virksomheder eller to træk i samme kalenderår på hhv. 4 % og 3 %?

Alternativ situation (baseret på eksempel på side 23 i vejledningen): Konventionel ApS har en overtrædelse af LF 5.14 (3 %). Økologi ApS har to overtrædelser; en på LF 3.4.1 (1 %) og LF 11.8 (10 %). Loftet vil her normalt være 10 %.

Vil landbrugeren i dette tilfælde opleve et samlet støttetæk på 10 % eller to støttetæk af hhv. 3 % og 10 %?

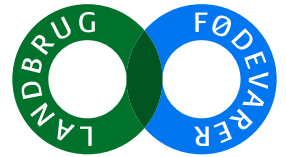
Opdatering af vejledning om sanktionssystemet

SGAV opfordres til at opdatere og sende vejledning om sanktionssystemet i høring snarest muligt og inden det ændrede bedriftsbegreb får effekt, så konsekvenserne af overtrædelser på tværs af virksomheder fremstår klart for både konsulenter og landbrugere.

4. Vedr. behov for yderligere beskrivelser og eksempler af hvad der forstås ved virksomheder med landbrugsaktivitet

Det fremgår af vejledningen, at tilknyttede virksomheder skal begrænses til at forstå koncernforbundne virksomheder med landbrugsaktivitet.

SGAV bedes oplyse, hvor hjemlen til at begrænse tilknyttede virksomheder til virksomheder med landbrugsaktivitet fremgår. SGAV opfordres til at sikre, at hjemlen hertil er klart anført i alle relevante bekendtgørelser og ikke alene i vejledningsmaterialet.



Lægges det, som anført i vejledningen, til grund, at overtrædelser og sanktioner alene pålægges i virksomheder med landbrugsaktivitet og som følge af overtrædelser i virksomheder med landbrugsaktivitet, udestår spørgsmålet om, hvordan SGAV fremadrettet vil definere virksomheder med landbrugsaktivitet.

Der er i den forbindelse brug for, at SGAV laver en række uddybende eksempler i vejledningen på, hvordan det forstås, som besvarer spørgsmålene herunder:

- Vil f.eks. en virksomhed med væksthuse, der producerer tomater mv. udgøre en tilknyttet virksomhed med landbrugsproduktion, trods virksomheden ikke selv kan søge landbrugsstøtte?
- Er det et krav, at landbrugsaktiviteten er virksomhedens primære formål eller kan en bibeskæftigelse (f.eks. en mekanikervirksomhed med enkelte marker, hvorpå der dyrkes afgrøder) i sig selv udløse, at virksomheden skal anses for en tilknyttet virksomhed?
- I virksomheder med blandet aktivitet, f.eks. bilmekaniker og planteavl, opfordres SGAV til at oplyse om overtrædelse af arbejdsgiverforpligtelser på mekanikerdelen, vil udløse en sanktion dels på evt. modtaget støtte i virksomheden, men også på evt. tilknyttede virksomheder?

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der i vejledningen for social konditionalitet er en række eksempler på, hvornår social konditionalitet er gældende på en virksomhed. Nogle af disse eksempler har indirekte en snitflade til ovennævnte spørgsmål. Eksemplerne i denne vejledning er rigtig gode. Landbrug & Fødevarer vil derfor opfordre til, at der laves lignende eksempler i forhold til tilknyttede virksomheder.

5. Behov for kommunikation

Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at SGAV informerer bredt ud om ændringen til landbrugeren, ændringen af bedriftsbegrebet er af meget stor væsentlighed og har store konsekvenser landbrugerne. Det er vigtigt, at der udsendes en nyhed, som fremgår både af hjemmeside og nyhedsbrev, og at der afholdes et webinar, hvor landbrugere og konsulenter har mulighed for at stille spørgsmål.

Med venlig hilsen

Maria Skovager Østergaard
EU & Frø

Helle Guldbrandt Lachmann
Jura